

DIONISIE ECLESIARHUL

Caligraf, cronicar, miniaturist

N. 1740, Stoenеști, Vâlcea – m. după 1820, Craiova.

A învățat carte, probabil, la școala Schitului Pietrari, ctitorie a episcopului Climent al Râmnicului. După căsătorie, a ajuns preot de mir la Episcopia Râmnicului, ca ucenic al lui Grigorie Socoteanu. De timpuriu și-a pierdut soția prin deces. În 1766 se afla la Mănăstirea Horezu, unde venise să se călugărească, după îndemnul episcopului Grigorie Socoteanu. Semnează: *Popa Dumitru de la Episcopia Râmnicului sau Dimitrie Râmniceanu*. S-a călugărit, probabil, la Horezu. În 1770-1771, apare ca ieromonah egumen al Mănăstirii Arnota.

Protectorul său Grigorie Socoteanu, din Partida Naționalistă, este pus în lanțuri, iar el este înlăturat de la Arnota și ajunge, din nou eclisiarh la Episcopia Râmnicului, sub protecția episcopului Chesarie (1773-1780), la tipografie. Această activitate de tipograf o desfășoară și sub episcopul Filaret (1787). În timpul războiului turco-austriac (1788-1791), împreună cu Naum Râmniceanu, l-a însoțit pe episcopul Filaret în Transilvania, a străbătut Banatul și a ajuns până la Buda. După 1792 septembrie 8, este înlăturat de la Episcopia Râmnicului de către episcopul Nectarie – un aromân grecizat din Moreea. Peregrinează pe la mai multe mănăstiri din Oltenia, continuându-și opera de caligraf și arhivar; egumen la Schitul Mănăilești, Vâlcea (1799-1801), unde reface pictura și apare în rândul ctitorilor împreună cu mama sa Anastasia Monahia. În 1804 ajunge eclisiarh la Mitropolia din București, unde a organizat o școală de caligrafi și arhivari. Scrie cele mai frumoase condici de documente. În București rămâne până la începutul anului 1813, când episcopul Nectarie ajunge mitropolit. Din nou este înlăturat și ajunge în Oltenia, la Craiova, unde își continuă activitatea de caligraf, dar și de dascăl de *slavonie*. Hronograful lui, se pare, că este un codice al lecțiilor ținute de el la Școala din Craiova. În 1813 semnează *dascăl slovenesc*. A murit bătrân și sărac, probabil, în casele Bisericii Brândușa și a fost îngropat la această biserică.

A semnat de mai multe mii de ori Eclisiarhul și nu Eclesiarhul. Se cunosc 30 de **condici de documente** scrise de pana lui măiastră: Trei condici de documente ale Episcopiei Râmnicului (1786) și ale mănăstirilor Tismana (1787), Strehaiia (1791), Sadova (1792), Jitianu (1793), Bistrița, în trei tomuri (1795-1796). La mitropolia Bucureștilor a scris Condicile de documente cele mai frumoase: județul Ilfov (1805), județul Dâmbovița (1805), județul Vlașca (1805), Condica locurilor din București (1806), din Teleorman (1806); Condica Mănăstirii Cotroceni în trei tomuri (1806-1808). Revenit în Oltenia a scris Condica Mănăstirii Bucovăț (1813), Condica Mănăstirii Govora în două tomuri; Condica pravilnicească (1817), Condica Almăjenilor (1819), a Mănăstirii Obedeanu (1820). Se adaugă la acestea **Condica Schitului Șerbănești-Morunglavu** (Vâlcea) și **Hronograful** scris în 1815. A scris și 22 de **Pomelnice ctitoricești**, între care: Bucovăț, Postelnicul Fir, Hagi Enuși, Sf. Treime, Oota, Sf. Ioan, Hera (din Craiova), Pomelnicu mănăstirii Dobrușa, al mănăstirii Cozia, Dintr-un lemn, Episcopia Argeș, Șimnicu de Sus (Dolj), Mănăstirea Țânțăreni etc.